Jüdische Pester Zeitung.

אויף דיעזע צייטונג קאנן מאן יעדען טאג פרענומעריערען אונד דער פרענומעראציאנס-טערמין בעגיננט מיט דעם עמפפאנגע דעס ערסטען בלאטטעס.

דיא רעדאקציאן בעפינדעט זיך אין פעסט וואיטצנער בולוואר נומ' 29, וואהין מאן אויך דיא פרענומעראציאנסגעלדער צו זענדען בעליעבט.

יידישע פעסטער צייטונג

דיעזעס בלאטט ערשיינט דריימאל וועכענטליך מאנטאג, מיטטוואך אונד פרייטאג, אונד קאסטעט

פיר עסטרייך-אונגארן
גאנציעהריג 10 גולד. — קר. ע. וו.
האלביעהריג 5 גולד. — קר. ע. וו.
פיערטעליעהר. 2 גולד. 50 קר. ע. וו.

פירס אויסלאנד
גאנציעהריג 11 גולד. — קר. ע. וו.
האלביעהריג 5 גולד. 50 קר. ע. וו.
פיערטעליעהר. 2 גולד. 75 קר. ע. וו.

Nr. 70, איילפטער יאהרגאנג — פעסט, מיטטוואָך כז סיון ה.ת'ר'ל'ט'. — Pest, den 18. Juni 1879.

באראָן ליאָנעל פאָן ראָטהשילד.

אללע ענגלישען צייטונגען, זעלבסט דאס ערסטע ענגלישע וועלט-בלאטט „טיימס", ווידמען דעם נין פערשטאָרבענען באראָן ליאָנעל פאָן ראָטהשילד איינען „נאכרוף" אן ערסטער, לייטענדער שטעללע דעס בלאטטעס, ווי דיעס נור ביי פערשטאָרבענען מאָנארכען אונד גראָסען שטאאטס-מעננערן צו זיין פפלעגט. דעסטאָ פאססענדער אונד אנגעמעססענער איזט עס אלזאָ פיר אונזערע יידישע צייטונג, ביי דיעזער געלעגענהייט איבער דאס הויז ראָטהשילד אים אללגעמיינען אונד איבער דען פערשטאָרבענען ליאָנעל אינסבעזאָנדערע איינע שילדערונגען אונד בעטראכטונגען אויף דער ערסטען זייטע דעס בלאטטעס ניעדערצושרייבען.

דאס הויז ראָטהשילד איזט אין בעציג אויף אנזעהען אונד רייכטהום דאס ערסטע יידישע הויז אין דער וועלט. מאן נעננט דיא ראָטהשילד'ס „דיא קאָניגע דער יודען". דער גרינדער דיעזעס בעריהמטען הויזעס וואר ר' מאיר אנשיל ראָטהשילד, דער אים יאהרע 1743 אין פראנקפורט אם מאין געבאָרען וואורדע. אים יאהרע 1801 וואורדע ער האָף-וועכסלער ביים רעגיערענדען קורפירסטען פאָן העססען, דער איהם זיין פערמאָגען צור פערוואלטונג אנפערטרויטע. דיעזער ראָטהשילד הינטערליעס פינף זאָהנע. זיין דריטטער זאָהן וואר נאטהאן מאיר, דער אים יאהרע 1803 זיין וועכסעל-הויז אין לאָנדאָן עראָפפנעטע. דער עלטעסטע זאָהן דעם נאטהאן מאיר איזט דער זאָעבען פערשטאָרבענע ליאָנעל, וועלכער אלזאָ איין ענקעל דעס בעריהמטען ר' מאיר אנשיל ראָטהשילד איזט.

באראָן ליאָנעל פאָן ראָטהשילד וואר ניכט נור דאס אבער-הויפט דעס גראָסען לאָנדאָנער געשעפטס-הויזעס, זאָנדערן אללער אין דען הויפט-שטעדטען אייראָפאַס בעפינדליכען ראָטהשילד'שען געשעפטס-הייזער. זיין פאטער, נאטהאן מאיר, וואר דער קליגסטע אונד שארפזיננינסטע געשעפטס-מאַנן אין דער גאנצען פאמיליע, דער דאס פערמאָגען זיינעס פאטערס אויף דאס פיעל-פאכע פערמעהרטע. אלס ר' מאיר אנשיל אים יאהרע 1812 שטארב, האט ער זיינען פינף זאָהנען צעהן מילליאָנען גולדען צוריקגעלאססען אונד געבאָט איהנען אויף דעם שטערבעבעטטע, אימטער צוזאממען-צוהאלטען, איינאנדער צו אונטערשטיטצען אונד אין איינציגעס אָבערהויפט אים דער פאמיליע אלס איהרען פיהרער אנציערקעננען. דאס אָבער-הויפט דער 5 זאָהנע וואר נאטהאן מאיר, דער אויך דיא שולד אן דען קורפירסטען פאָן העססען צוריקבעצאהלטע. צו זיינער צייט פיהרטע ענגלאנד פיעל קריעגע. דער בעריהמטע ענגלישע גענעראל וועללינגטאָן ערראָנג פיעלע זיעגע, מאכטע אבער אויך פיעלע שולדען. וועהרענד זיינער אנוועזענהייט אין שפאניען, האטטע זיך וועללינגטאָן אונגעהייער פיעל געלד אויף וועכסעל געליעהען. מאן פירכטעטע, דאס וועללינגטאָן ענדליך איינע ניעדערלאגע ערלייידען קאָננטע, וועסהאלב זיינע וועכסעל זעהר געפאללען וואַרען. נאטהאן מאיר אבער קויפטע זיא צוזאממען אום דיא העלפטע איהרעס נעננ-ווערטעס — אונד קאססירטע זיא שפעטער אין פאָללעם ווערטהע מיט דען פערצענטען ביי דער ענגלישען רעגיערונג איין, דא וועללינגטאָן איבעראלל דער זיעגער געבליעבען וואר.

דען גראָסטען געווינן פיר דאס הויז ראָטהשילד בראכטע דער פאלל דעס ערסטען נאפאָלעאָן, נעמליך דעססען ענדגילטיגע שלאכט ביי וואטערלאָא אם 18טען יוני 1815. היער קעמפפטען געגען דיא פראנצאָזען דיא ענגלענדער אונד פרייסען, וועלכער קאמפף מיט נאפאָלעאָנס ניעדערלאגע ענדעטע. אהנע דאס אונגליק דעס קאיזערס נאפאָלעאָן I. וועהרע נאטהאן מאיר ראָטהשילד ניכט צו דעם אונגעהייער גראָסען רייכטהום געקאָממען, דער איהן צום איינפלוסרייכסטען מענשען זיינער צייט געמאכט האט. — צור צייט דיעזער גראָסען קריעגע נאפאָלעאָנס פערלאָרען דיא ראָטהשילד'ס זאָ פיעל, דאס זיא בייגאהע באנקעראָטט וואורדען — אונד וועהרע נאפאָלעאָן ביי וואטערלאָא זיעגער געבליעבען, דאנן וועהרע ראָטהשילד באנקעראָטט. אבער צום אונגליקע נאפאָלעאָן'ס אונד צום גליקע ראָטהשילדס וואר נאפאָלעאָן אן יענעם טאגע דעם 18-טען יוני צו שפעט אויפגעשטאנדען, זאָ דאס דיא פראנצאָזען ערסט געגען 10 אוהר דען קאמפף אויפנעהמען קאָננטען. נאטהאן מאיר וואר דאמאלס אין דער נעהע דיעזעס בעריהמטען שלאכט-פעלדעס אויף זיינעם פפערדע הערומגעריטטען אונד פערפאָלגטע מיט גראָססער שפאננונג דיא ענטוויקלונג דער שלאכט. ער מוסטע זיך אבער לאנגע געדולדען, דענן פאָן 10 אוהר פארמיטטאגס ביז 6 אוהר אבענדס קאָננטע מאן פאָר דעם דיכטען נעבעל אונד פולווער-דאמפף ניכטס זעהען. דיא איבריגען צושויער פערלאָרען שאָן דיא געדולד אונד פערליעסען איהרען שטאנד-פלאטץ, ראָטהשילד אללעין בליעב אויף זיינער שטעללע, אונד שאָן געגען האלב 7 אוהר אבענדס קאָננטע ער דייטליך וואהרנעהמען, דאס דיא ענגלענדער געגען נאפאָלעאָן איינען גלענצענדען זיעג עררונגען האטטען. זאָפאָרט וואר ער אין גראָסטער אייללע נאך ברוססעל (הויפט-שטאדט בעלגיענס) געריטטען, בעשטייג דארט איינען אויף איהן ווארטענדען וואגען אונד פוהר נאך דער זעע-שטאדט א ס ט ע נ ד ע, אום זיך זאָפאָרט נאך ענגלאנד איינצושיפפען. אבער צום אונגליקע וואר דאמאלס דאס מעער זאָ שטירמיש, אלס אָב עס זעלבסט איבער נאפאָלעאָן'ס פאלל וויטהענד וועהרע, זאָ דאס קיין שיפפער עס וואגטע, ראָטהשילד היניבערצופיהרען. ער פערשפראך ביז 800 פראנקס, אונד דאך וואללטע עס ניעמאנד וואגען, ביז זיך ראָטהשילד 2000 פראנקס קאָסטען ליעס, אונד זאָ בראכטע איהן איין ארמער שיפפער גליקליך נאך לאָנדאָן. איין טעלעגראף וואר דאמאלס נאך ניכט פאָרהאנדען, קיין מענש אין לאָנדאָן אונד ניכטאיינמאל דיא רעגיערונג האטטע נאך איינע אהנונג פאָן דער שלאכט. דיא ענגלישען שטאאטס-פאפיערע וואַרען אים קורזע זעהר געזונקען — נין ליעס ראָטהשילד דורך זיינע לייטע אונגעהייער פיעלע ענגלישע שטאאטס-פאפיערע צוזאממענקויפען — אונד ערסט נאכדעם מאן אללעס שאָן צוזאממענגעקויפט האטטע, איילטע ער צו דער רעגיערונג, אום דיעזער דיא ע ר ס ט ע נ א כ ר י כ ט פאָן דעם וועלט-בעריהמטען זיעגע דער ענגלענדער געגען נאפאָלעאָן מיטצוטהיילען. — דאנן איילטע ער אויף דיא בערזע צוריק — אונד ערצעהלטע, ער האבע יעטצט ערסט פאָן דער רעגיערונג דיא אמטליכע מיטטהיילונג ערהאלטען, דאס דיא ענגלענדער דען גלענצענדען זיעג איבער דיא פראנצאָזען עררונגען האבען. אין דער פרישען זיעגעס-בעגייסטערונג דער ענגלענדער שטיעגען זאָפארט דיא קורזע דער ענגלישען שטאאטס-פאפיערע אויף דאס האָכסטע — אונד ראָטהשילד געוואנן אן דיעזעם איינען טאגע איבער צוואנציג מילליאָנען גולדען. — אין דער וועלט-געשיכטע שטעהט נין אויך דער פאלל פערצייכנעט, דאס נאטהאן מאיר ראָטהשילד מיט געפאהר זיינעס לעבענס דיא ע ר ס ט ע נ א כ ר י כ ט פאָן דעם זיעגע דער ענגלישען ארמעע דער דאמאליגען ענגלישען רעגיערונג איבערבראכטע.

באראָן ליאָנעל פאָן ראָטהשילד ערבטע נין פאָן זיינעם פאטער נאטהאן מאיר דאס אונגעהייערע פערמאָגען אונד דען שארפזינן דער שפעקולאציאָן צור ווייטערן פערמעהרונג דעס פערמאָגענס. ער קויפטע דיא גראָסען שפאנישען קוועק-זילבער-בערגווערקע, דיא זיך פיר דיא ראָטהשילדס אלס איינע וואהרע שאטצ-גרובע ערוויעזען האבען. אללע אייראָפעאישען מעכטע מיסטען זיך אן דיא ראָטהשילדס ווענדען, ווענן זיא זיך געלד אויסלייהען וואללטען.

אים רעוואָלוציאָנס-יאהרע 1848 האטטע דיא פירמא ראָטהשילד מעהר אלס 100 מילליאָנען גולדען איינגעביסט, דער פערלוסט וואורדע אבער דאנן ווידער איינגעבראכט. וועהרענד דעם קרים-קריעגעס פערשאפפטע ליאָנעל דער ענגלישען רעגיערונג אויף איינמאל 100 מילליאָנען גולדען — אונד אים יאהרע 1871 העטטען דיא פראנצאָזען נימטער דיא 5 מילליארדען אויפברינגען קאָננען, ווענן איהנען ניכט ראָטהשילד אויסגעהאָלפען העטטע.

אבער באראָן ליאָנעל פאָן ראָטהשילד זאָרגטע ניכט בלאָס פיר זיינען אונגעהייערן רייכטהום, זאָנדערן אויך פיר דאס יודענטהום. פאָר איינינען יאהרען העררשטע אויך נאך אין ענגלאנד דער שרעקליכע האסס געגען דיא יודען — אונד ראָטהשילד פערווענדעטע זעהר פיעל מיהע אונד קאָסטען, אום דען האסס געגען דיא יודען צו מילדערן, ער ערווירקטע דיא יודען-עמאנציפאציאָן אין ענגלאנד — אונד יעדער ווייס, דאס ווענן יע דיא רומענישען יודען ווירקליך פריי ווערדען, זאָ דיעזע עמאנציפאציאָן דעם באראָן ליאָנעל פאָן ראָטהשילד צו פערדאנקען האבען ווערדען, דער דורך זיינען אגענטען, העררן בלייכראָדער אין בערלין, דיא נאטהיגען שריטטע ביים פירסטען ביסמארק מאכען ליעס. — מיט לאָרד בעאקאָנספיעלד שפראך ער זעלבסט, אונד דיעזער מאכטע איהם זאָפאָרט דיא געווינשטע צוזאגע. ער בעשטרעבטע זיך אימטער דיא לאגע דער יודען אין ענגלאנד אונד אים אויסלאנדע צו בעססערן. — צור צייט דער שרעקליכען הונגערסנאָטה אין אירלאנד וואַרען דיא מייסטען שפענדען פאָן איהם אויסגעגאנגען.

ביי אללען געלד-אנלייהען, דיא ער אירגענד איינער מאכט געוועהרטע, פאָדערטע ראָטהשילד דאָרט, ווא עס נאָטהיג וואר, דאס דיעזע מאכט דיא לאגע איהרער יידישען אונטערטהאנען פערבעססערן מאגע. זאָ אָפט ער פיר רוסלאנד געלד געליעהען, מוסטע איהם דיא רוסישע רעגיערונג פערשפרעכען, דיא דריקענדע לאסט אויף דען רוסישען יודען צו ערלייכטערן. דער רומענישען רעגיערונג וואָללטע ראָטהשילד נימאלס לייהען, אונד צוואר נור וועגען איהרער יודען-פערפאָלגונג. אלס אים יאהרע 1840 דיא שרעקליכע יודען-פערפאָלגונג אין דמשק וואר, ווענדעטע ראָטהשילד אלל זיינען איינפלוס אן, אום יענען שרעקליכען גרייעל-טהאטען איינהאלט צו פערשאפפען. —

איהם פאָלגט נין אלס אבער-הויפט דעס לאָנדאָנער געשעפטס-הויזעס זיין עלטעסטער זאָהן, דער נאך זיינעם גראָספאטער נאטהאן מאיר הייסט, אונד יעטצט דעפוטירטער אים ענגלישען פארלאמענט איזט. ווירר ווינשען נין, דאס דיעזער גראָסע ערבע עבען זאָ פיר דאס וואָהל דער יודען ווירקען מאגע, ווי זיין פאטער, גראָס-פאטער אונד אור-גראָס-פאטער. —

נאם געשעהען איז. לאסט זיך ניכט מעהר איינגע-שעהען מאכען, זא געשאה עס איך מיט דער בעזעטצונג באסיגעס. ווערעד דיא דעפ'ורטען צו הויזע ביא אהרען פאמילען ווילטען, לעס גראת אנדראש דיא בעזעטצונג אינס ווערק זעטצען. אלס דאס פאלאמענט ווערעד ע'אפפענעט וארדע, דא קאנגטען דיא דעפ'ורטען דיא בעזעטצונג ניכט מעהר רקגענגג מאכען. עס בלייב אהרגען בלאס דיא ווערע פפלכהן, דיא בעזעטצונגס-קאסטען, דיא שאן „איפגעגעסען" וארען, נאכטרעגליך צו בע-ווילגונג, נאגיג אין גלייכעם קאנגטע ווערדען דער גענעגוערטגען פאלאמענגס-פערען מיט דער בע-זעטצונג נאוי-באגארס געשעהען! עבען דער שלוס דעס ריכסטאגעס דרפפט דאהער איגע רעכט אינ-טערעסאנטע צייט ברינגען. וור ווערדען פיעלליכט באלד אבער בלוטיגע ציזאממענשטאסע אגד קעמפ-פפע אין נאוי-באגאר צו מעלדען האבען!

* (ייע ציבען דעס אונגליקעס.) געגענוערטע, ווירד אן דער ווערדהרשטעללונג סעגעדיגס מיט ראסטלאזעס אייפער גערבייטעט. איך דיא אבערשוועמענגס-וואססער שווינען נאך אונד נאך, וואס נאטורליך דען פארטגאנג דער ארבייטען זעהר ערליכטערט. ווערעגד אבער דיא איינגשטרעמען הויזע ווענערעמט ווערדען, אם אן דערען שטעללע ניכבייטען איפפיזהרען, קאמט מען שטעטס נייע ציבען דעס אונגליקעס צום פארשיין. דיזען פרייטאג וארדען אונטער איינעם אלבען הויזע 5 מארטע קארפער איפגעפ'ונדען. דיא נאכבארן ערקאנגטען זאגליך דיא פערארגלקטען, אונטער ווילכען איגע מיטטער מיט אירהעם זיגלינגע זיך בעפאנד. פרייליך, אללע פערארגלקטען ווערדען גיע ווידער צום פאהרשיגע קאממען. דא איין טהייל אין דען שלאמם פערזונגען איזט, איין אנדערער טהייל ווידער פאן דער טהיים גענצליך הינגעגגע-שווממט וארדע!

* (פראצעס אים איינען הויפט-טרעפפער.) איגער מאכט איגען הויפט-טרעפ-פער אגד ערלעבט, ווא ווד אין פאהרגעס בלאטטע מיטטהיילטען, דען טאג ניכט, דער פיר דיא איס-בעגאהרלונג דעס גולדעס ליט דעס שפיעל-פלאגגעס בעשטממט וואר. איין אנדערער גענוגגער איגעס הויפט-טרעפפערס דאס איגע אנדערע שווע-הרגליט. ע'ל לעבט וואהל נאך, שטעהט אבער טראטצדעס אין געפאהר. דאסס דאס געלד פיר דען הויפט-טרעפפער ניכט אין דיזע מאשען פליע-סען ווערדע. אים זאלצבורג ווערד געגלד בעריכ-טעט: „דען הויפט-טרעפפער דער זאלצבורגער-לאטע מיט 20,000 גולדען מאכטע אין דער לעטצטען ציע-הונג איין דיזגיגע ארבעט בריגגע. דען דער הויפ-טעל מיט פפלגען קונדען, אבער מיט דיעגע געלד געזעגגעגגע האט, זא קאם עס, דאסס דאס לאז גיממער 25,274 וועלכעס אין לעטצטער ציעהונג דען הויפט-טרעפפער געמאכט האט, ניכט אין דיעגע בע-זיטצע זיך בעפאנד, זאנדערן ביא איגעס געלד-הויזע בריגן 9.25 גולד. נאפאס ווייסט באהגען $6\frac{1}{4}$—$6\frac{1}{4}$ גול. צוויגגעל $8\frac{1}{4}$ גול. — מאהרזאמען $6\frac{1}{4}$ — 7 גול. וויקען $5\frac{1}{4}$ גולד. לינזאמען 12.50 גולד. קימעל — גולד. מאהן גרויזע 21 — 22, בלייזע 26 — 28 גולד. - (אללעס פער 100 קילאָ.)

שפיריטוס. נייע מעסהאדע אים קלייגען 28—$28\frac{1}{4}$ גולד.— אלטע-מעסהאדע 29 — $29\frac{1}{4}$ גולד. פער 10000 לעטער פערצענט.

אונגלישע ליטט (חלב) 44—45 גולד.

צווע טשקען. באמגטשע 21 גולד.

צווע טשקענס (לעקוואר) פריזמא 15 גול. משטער 12—13 גולד.

האגנג: נעלעטשעטער, נעלבער 31 גול.

וואכס ראזעווער 125—126 גולד. ווענגערגער 135—134 גולד.

פאפריקא 28 גולד, בעסערע 33—40, פריזמא 60 70 גולד. פער 100 קילאָ.

ווייגשטיין 62 גולד.

קנאפפערן אינגאריש פריזמא $18\frac{1}{4}$ גול.

פעטראלעום $18\frac{1}{4}$ גולד.

שאפווולל. אין פארעגע יאבע וואיידען פערקויפט: 90 מטרצ' באגאגער צוויששען צו 69—70 גול. 80 מטרצ' שווייס-וואללע 38—39 גולדען. 60 מטרצ' געבער צאקעל 32—33 גולדען. (אללעס פער 56 קילאָ.)

ווייגער פריזע.

שפיריטוס 29 — $29\frac{1}{4}$ גול. צו 10000 ליטער פערצענט. —

ריבאל $34\frac{1}{4}$—$34\frac{1}{4}$ גולד. פער 100 קילאָ.

ווייצען, פערקויפט וואורדען 30000 מעטער צטר', פריזע: טהיים-וויצען 79—80-קילאָ 10.40—11.20 גול. פער מעטערצטר. —

קארן, אונגאריישע 69—72-קילאָגראמם 6.85 — 7.10 גולד' פער מעטער-צטר.

האפער אונגאריישער 5.90 — 6.20 גולדען פער מעטער-צענטנער.

גערסטע סלאוואקישע 63—$64\frac{1}{4}$-קילאָ 7.20—9.60 גולדען.

רעפס באגאטער —13.— 13.25 גולד. קאהל $13\frac{1}{4}$ — $13\frac{1}{4}$ גולדען.

ווייצען-מעהל נו 0: —22.— —23. גולד, נו 1: 19.75—21.25 גולד, נו 2: —18.— —19. נו 3: 15.50 - 16.50. אללעס פער מעטער צטר.

קארן-מעהל, נו 1: 13.25—14.25 גולד, נו 2: 11.25—12.25 גולדען פער מעטער-צטר.

הילזענפרוכטע: לינזען 10—22 גולדען ערבסען 7—12 גולד. — באהגען 7 — 9 גולד. — הוידען 6.25—7 גולד (אללעס פער 100 קילאָ.)

לאמטאג-ציעהונג פאם 14-טען יוני 1879.

אפען	56	6	69	20	24
לינען	52	65	28	76	53
טריעסט	64	11	88	84	57

פעראנטווארטלעכער רעדאקטער: מאר בר'ר ריס.

דעכסלער „פערזעצטע" וואר. דעזער דעכסלער וועלל נון דאס לאז ניכט צוריקגעבען, ער זאגט: נאכדעם דער אינגענהוימער דעם לאזעס, דעם איך דאסזעלבע געלד געליעהען, מיר דיא צינזען ניכט פיגקטליך בעצאהלט האט, זא איזט דאס לאז „פערפאללען" אגד מיין אינגענהוים געוואָרדען. דער אינגענהוימער דעם לאזעס זאגט אגדעס: „ערסטענס וואָרדע איך נאר נור אינפאָרדערט צור פינקטליכען בעצאהלונג דער צינזען; צווייטענס איזט ניכט אינמאל פיר דיא ריקצאהלונג דעס קאפיטאלס איין בעשטממטער טערמין פעסטגעשטעללט וואָרדען, דעסהאלב פאן אינעס „פערפאללענזין דעס לאזעס" קיגע רעדע זיין קאנן; — דגעגענערטע בעפיגדעט זיך דיא אנגעלעגעהייט בעם גערעכטע, אגד אללעס איזט איך דען אינסאגג דעזעס פראצעסעס האבסט געשפאגגט; (נון, ווד גלייבען ניכט, האס דער אינגענהוימער דעם לאזעס דעזען פראצעס פערליעהרען ווערד?)

* (עדלע האנדלונג איינעס אָרטהאראקסען יודען.) אים פע-טערסבורג מעלדען דיא בלעטטער פאלגענדעס: דער „פאללקראפט", אין שטרעגג אָרטהאראק-סער יודע, שפענדעטע 20000 רובעל צור ערריכטונג איגער אינטערשטטצונגס-אנשטאלט פיר אלטע שווערגעגע. דיא סממע וואָרדע דעם רוסשען קולטוס-מינגסטער אבערגעבען.

געשעפטסבעריכט

פעסטער פריזע.

געטרייד-געשעפט. פאן ווייצען וואר נעס-טען מעסיג צו מארקטע גערבאגט, דער פערקויף וואר שווא, פערקויפט וואורדען 15000 מצטר.

ווייצען טהיים 200 מעטרצ' 78.5 קילאָ 10.15 גולד. 100 מעטערצטר, 78 קילאָ 10.15 גול.— 100 מעטר-צטר' 77.6 ק' 9.50 גול. 100 מטרצ' 77. קילאָ 9.40 גולד. 100 מטרצ' 75.5 ק' 9.25 גול. 300 מטרצ' 75. ק' 8.75 גולד. באמשקער 1600 מטרצ' 75. ק' —9. גול. 1400 מטרצ'. 74. ק' 8.85 גול. 400 מטרצ' 76. ק' 9.25 גולד. 200 מטרצ' 75.5 קילאָ 9.25 גול. (אללעס פער דייא מאגאטס.)

קארן 5.90—6.25 גולד. -

גערסטע פוטטער 5—5.20 גולדען.

האפער 5.35—5.50 גולד.

קוקורוזין 5.15—5.25 גולד.

רעפס מאהל פער אינוסט-סעפטעמבער $12\frac{1}{4}$ — $12\frac{1}{4}$ גולד.

מעהל-פריזע (פער 100 קילאָגראמם זאממט זאק, פריי אם פעסטם:) נו 0: 21 גולד. — קר'. נו: 1: 20 גול. 40 קר', נו 2: 19 גול. 80 קר', נו 3: 19 גול. — קר. נו 4: 17 גול. 40 קר', נו 5: 16 גול. — קר', נו 6: 15 גול. — קר', נו 7: 14 גולד. - קר', נו 8: 12 גול. — קר', נו $8\frac{1}{4}$ 9 גולד. 80 קר', פיינע קלייע 3 גול. 20 קר', נאבע קלייע 2 גולד. 80 קר.

הילזענפרוכטע: ערבסען אונגאריישע 9 —11 גול. לינזען 8—11 גולד. וואע הויזע 5—5.10 גולד

פרוכט- אונד מעהל-פריז-טאבעללע.

פרוכטע	מוואלטשע פר. הקטאָלי	פער 100 קילאָגראמם
קארן	72	6.35—6.15
נעדעסר מאלץ	62	6.90—5.90
נעדעסר פוטטער	62	5.35—5.15
האפער	41	5.75—5.55
קוקורוזין מאגאטער	—	5.20—5.15
אנדערער	73	5.15—5.05
הירזע	—	5.20—5.—

			פער 100 קילאָגראמם
אלטע	ווייצען	פער אקטאבער	9.93
		פריהיאר	—.—
	הונגרישער		—.—
	נעדעסער	הערבסט	5.25
	האפער		—.—
			5.70
	רעפס		—.—
			12.75

באללען-מעהל			קר'	אל
נומער 0			—	21
1			40	20
2			80	19
3			—	19
4			40	17
5			—	16
6			—	15
7			—	14
8			—	12
$8\frac{1}{4}$			80	9

ווייצען נויער באגאטער	—	—	—	—	—	—
" " "	75	8.65—	8.45			
" " "	76	8.85—	8.75			
" " "	77	9.10—	8.95			
" " "	78	9.45—	9.35			
" " "	79	—.—	—.—			
" " "	80	—.—	—.—			
" " "	74	—.—	—.—			
" טהיים	75	—.—	—.—			
" " "	76	9.15—	9.—			
" " "	77	9.25—	9.25			
" " "	78	9.85—	9.65			
" " "	79	10.—	9.90			
" " "	80	10.10—	10.05			
" פעסטער באגאטע	74	—.—	—.—			
" " "	75	—.—	—.—			
" " "	76	8.75—	8.65			
" " "	77	8.90—	8.80			
" " "	78	9.15—	9.05			
" " "	79	9.35—	9.25			
" " "	80	9.55—	9.45			
" וויינגגרונער	74	—.—	—.—			
" " "	75	—.—	—.—			
" " "	76	8.80—	8.65			
" " "	77	9.10—	9.—			
" " "	78	9.25—	9.10			
" " "	79	9.60—	9.50			

דער באללען	נומער 0		29	—
	1		27	25
	2			
	3			
	4			
	5			
	6			
	7			
	8			
	$8\frac{1}{4}$			

שעריזמוס: אלטע מעפאדע פרעמדקלעד — נייע — ראזענקלעד

קורז-טאבעללע פאם 14. יוני.

געלד-קורז	קר'	אל
ולבער-אשיא	—	100
דוקאטען	5	49
עסקעריים-אונגאריישע 8 גולדען גאלד- שטק (20 פראנקס)	9	26
נאפאלעאנדאר	9	26
דייטשע רייכסבאנקנאטען	57	10
20 מארקשטיק	11	43
פאפיער-רובעל	1	14

לאזע	קר'	אל
1854-ער פערזיכערונגס-לאזע	116	25
1860-ער "	126	—
דייטשע "	127	50
1864-ער לאזע צו 100 גולדען	158	50
דייטשע " " 50 "	155	—
לאמא רגולירונגס-לאזע	28	50
סיבענבירגער-לאזע	22	25
קרעדיט-לאזע	171	25
טאלאי-לאזע צו 40 גולדען	37	75
אלגעמיינע אונגארישע פאבריקס-לאזע	106	25
אינסברוקער לאזע	23	50
רודולפיזער לאזע צו 10 גולדען	5	—
פאלאזיער לאזע " 20 "	19	80
אלגער לאזע " 40 "	38	75
סאלבאי לאזע " 40 "	36	—
וויאזאפער-לאזע " 10 "	16	75
מאלם-לאזע " 40 "	46	75
אלטענבורגער לאזע " 20 "	21	50
פס-נוטאס לאזע " 40 "	38	—

לאזע	קר'	אל
סאגאבריער לאזע צו 20 גולדען	24	25
פרעמדער לאזע " 100 "	120	—
דייטשע " 50 "	61	—
אונגארישע-לאזע " 20 "	33	75
איינישווייצער " 20 "	34	25
אונגארישע פרעמדען-לאזע צו 100 גולד.	102	75
דייטשע צו 50 גולדען	101	50
וויינער לאזע	113	50

ווערטה-פאפיערע	קר'	אל
אונגארישע גאלד-רענטע	93	85
אונגארישע גרונדענטלאסטונגס-	86	-
סטאטשערע-באנאטער	84	—
דזבענבירגישע	82	25
גאליזישע	89	—
בוקאוינער	84	75
אונגארישע איינגאבען-אנלעהען	111	75
וויינצערגער-אבלאזונגס-שטאטסאנלעהען	88	25
פאבריקס-אנלעהען	99	25
דער אונגארישען פאבריקס-אנלעהען צו 5 אינגאלד פערצענט	87	—
דער אונגארישען אלגעמיינען פאבריקס-אנלעהען	—	—
קרעדיט-אנשטאלט צו 5 אינגאלד פערצענט	—	—
דייטשע צו 6 פערצענט	99	75
דער סטעטער אמעריקא-אנלעהען	71	75
דער אטטאמאן	—	—
דער נאר-אטטאמאן	120	—

Eigenthümer u. verantwortlicher Redacteur: M. REIS.

Budapest, 1879. — Druck v. M. Burian, Waitznerboulevard.

לאססען. וואס מיט איהנען געשעהען ווירד, דאס ווייס נאך ניעמאנד. — איין צווייטער פאלל בולגארישער יודען-פערפאלגונג איזט פאלגענדער: צור צייט דער טירקען-הערשאפט אין בולגאריען וואר דער האנדעל מיט ארצניי-מיטטעלן יעדעם ערלויבט. צאהלרייכע יודישע פאמיליען ערנעהרטען זיך אויסשליעסליך פאן דיעזעם האנדעל. פלאטצליך ווארדען דיעזע יודישען הענדלער פאן דער בולגארישען פאליציי איבערפאללען, דיא אללע פארעטהיגען ארצניי-מיטטעל אין זעקע פיללטע אונד אין דיא דאנוי ווארף. זא קאמען פיעלע יודישען פאמיליען אום איהר גאנצעס פערמאגען, דאס זיא אין דען ארצניי-מיטטעלן שטעקען האטטען. דיא הויפטזאכע היעביי איזט, דאס דען יודען דער האנדעל מיט ארצניי-מיטטעלן זייטענס דער פאליציי ניע פערבאטען ווארדע, אונד דיא ארמען איינע שטראפע דאהער דורכאויס ניכט פערדיענטען. איבריגענס איזט דא נור „בראד-נייד" אים שפיעלע. מאן וויל נעמליך אין דיעזער ווייזע דען איינטרעגליכען האנדעל מיט ארצניי-מיטטעלן אויסשליעסליך דען בולגאריען אין דיא הענדע שפיעלען! — איין דריטטער פאלל איזט פאלגענדער: נירגענדס קאממען זא פיעלע גולד-גאטטונגען פאר אלס אים אריענטע, וועסהאלב דארט איבעראלל צאהלרייכע גולד-וועכסלער עקסיסטירען. דיא יודישען וועכסלער אין בולגאריען זינד אינדעם זעהר בילליג. זיא וועכסלען איינען דוקאטען אום איינען האלבען קרייצער ניטצען. דיא בולגארישען בעהארדען בעלעגטען נון יעדען איינצעלנען יודישען וועכסלער מיט איינער עקסטרא-שטייער פאן 200 פראנקס יעהרליך. דא זיא דיעזע ערהאהטע שטייער אונמאגליך איינבריונגען קאננטען, האבען זיא ליעבער איהרע געשעפטע געשפעררט. נור איין יודע, דער פראנצאזישער אונטערטהאן איזט, בעהיעלט זיין געשעפט אפפען, דא דער פראנצאזישע קאנזול איהן פאר זאלכען אונגערעכטען געוואלטס-שטייערן אין גענוגענדער ווייזע שיטצט. מיט פראנקרייך וואגען דיא בולגארען ניכט גראב צו זיין! — איין פיערטער פאלל בעשטעהט אין פאלגענדעם: פיר דאס שאנק-רעכט מיסטע ביז יעטצט יעדער 30 פראנקס שטייער צאהלען. נון ווארדען אבער דיא יודישען וויינשענקער מיט 100 פראנקס שטייער בעלעגט. וואס זיא עבען ניכט צאהלען קאננען, אהנע דען פרייז דעם וויינעס צו ערהאהען אדער דענזעלבען מיט וואססער צו מישען. קורץ: זיא קאננען דיא קאנקורענץ מיט דען בולגארישען וויינשענקערן ניכט אויפנעהמען, וועלכע איך יעטצט נור 30 פראנקס שטייער צאהלען." — זא זיעהט עס אין בולגאריען אוים מיט דער „גלייכשטעללונג" דער יודען, דיא דאך אים בערלינער פערטראגע אלל דיעזען קליינען יודענפיינדליכען שטאאטען אים אריענטע צור פפליכט געמאכט וואורדע! וויר ווערדען זעהען, וואס דער נייע בולגארישע פירסט היעצו זאגען ווירד; זאללטע ער שווייגען, זא ווירד האפפענטליך דאך איראפא צו איינער זאלכען אונגערעכטיגקייט ניכט שווייגען וואללען!

* (אויסוואנדערונג באסנישער יודען נאך ירושלים.) אים סעראיעוא, דער הויפטשטאדט באסניענס, ווירד פאם 10טען דיעזעס פאלגענדעס געמעלדעט: „דער געסטריגע טאג וואר פיר דיא היעזיגען שפאנישען יודען (זאגענאננטע „שפאניאלען", דיא ביי דער פערטרייבונג דער יודען אויס שפאניען נאך דער טירקיא זיך געפליכטעט האבען) איין מערקווירדיגער טאג, געמישט מיט פרייען אונד מיט טרויער. ניכט וועניגער אלס 14 פערזאנען אויס סעראיעוא, נעמליך 4 מעננער אונד 10 פרויען, טראטען דיא רייזע אן, אום נאך ירושלים אויסצוואנדערן, וואו זיא דען רעסט איהרער לעבענסטאגע צוברינגען וואללען, אום איינסט אים „הייליגען באדען" רוהען צו קאננען. עס וואר דאהער איינע פריידע פיר דיא אויסוואנדערער, דיא ענדליך דען הייסעסטען וואונש איהרעס לעבענס ערפיללט זאהען. עס וואר אבער אויך איינע פארמליכע טרויער זאהל פיר דיא אויסוואנדערער, אלס אויך פיר דיא צוריקגעבליעבענען, דיא אונטער איינאנדער פערוואנדט זינד אונד איהנען דיעזע „טרעננונג" גראססען שמערץ פערורזאכטע. פרוה געגען 5 איהר שטאנדען דיא וואגען צור אבפאהרט בערייט. איבער 100 אנדערע וואגען, פאלל מיט דען פערשיעדענסטען פערזאנען דעס ארטעס, טראפען גלייכצייטיג איין, אים דען אויסוואנדערערן זא צו זאגען „דאס לעטצטע געלייטע" צו געבען. — דא דיא אויסוואנדערער בלאס צו דעם צוועקע נאך ירושלים רייזען, אום דארט צו שטערבען, זא מאכטע עס וויקליך דען טרויריגען איינדרוק, אלס ווירדע מאן דיא אויסוואנדערער צו איהרער „לעטצטען רוהע-שטעטטע", צום גראבע, געלייטען. — ענדליך זעטצטע זיך דער לאנגע וואגען-צוג אין בעוועגונג, וועלכעם אבער אויך נאך צאהלרייכע מענשען צו פפערדע אונד צו פוס פאלגטען, דא עס ניכט מאגליך וואר, אין סעראיעווא זא פיעלע וואגען אויפצוטרייבען פיר אלל דיא מעננער, פרויען, יינגלינגע, מעדכען אונד קינדער, דיא זיך אים יעדען פרייז דעם צוגע אנשליעסען וואללטען. אין גרייז, דער איינענטליכע אנפיהרער דער אויסוואנדערער, טראסטעטע דיא צוריקבלייבענדען מיט דען וואורטען: „וואר מאן דענן טרויריג ביים אויסצוגע אויס עגיפטען? איך יעטצט האבען וויר קיינען גרונד צור טרויער, דא וויר יא אינס הייליג לאנד וואנדערן. האפפען וויר צום אללמעכטיגען, דאס ער אונס דיא צייט דער ערלאזונג ערלעבען לאססען ווירד, וואו איהר אללע אונס אינ'ס הייליגע לאנד פאלגען ווערדעט!" — דיא בעגלייטונג גינג ביז צום באדע „אילידשע". דארט פאנד איין לעננגערער אויפענטהאלט אונד איין ערגרייפענדער אבשיעד שטאטט. — דא זאה מאן, וויא ענג דיא היעזיגען שפאנישען יודען צוזאממען-האלטען, דיא מעהרערע טויזענד קאפפע צעהלען! דיא אויסוואנדערער ווערדען אין טריעסט דאס דאמפפשיפף בעשטייגען, אום ביא יאפו (יפו) אויף דעם געהייליגטען באדען צו לאנדען." — (זא וויט דער בעריכט, דער אים גרונדע גענאממען ניכטס אויפפאללענדעס האט. אונטער דען יודען אים אריענטע, נאמענטליך אונטער יענען, דיא אויס שפאניען הערשטאממען, איזט דיא אויסוואנדערונג נאך דעם הייליגען לאנדע פיעל הייפיגער אלס ביא אונס. איבעריגעס דירפטע אין פאלגע דער בעזעטצונג באסניענס אונד דער הערצעגאווינא דורך איזטערע מאנארכיע דיעזע אויסוואנדערונגס-ליסט נאך געשטייגערט ווערדען. ביא פריהערען אויסוואנדערונגען בליעבען דיא אויסוואנדערער נאטירליך טירקישע אונטערטהאנען, וואביי זיא פאן דען לייגען, וויא פאן דער הערדש- אונד גולד-זוכט דער טירקישען בעהארדען אים הייליגען לאנדע בעקאננטליך פיעל צו דולדען האטטען. היינטע ווערדען דיא אויסוואנדערנדען באסנישען יודען אללער וואהרשיינליכקייט נאך אים הייליגען לאנדע אונטער עסטערייכ-אונגארישעם שוטצע לעבען, וואדורך זיא געגען יעדע בעדריקונג אונד פערפאלגונג געזיכערט זיין דירפטען!)

* (סאלאוויעף אונד איין ריכטער אין רוסלאנד.) דיא אונטערזוכונג געגען סאלאוויעף האט צו דער ענטדעקונג געפיהרט, דאס דיעזער נונמעהר הינגעריכטעטע פערברעכער מיט איינעם מיטגליעדע דעם רוסישען ריכטער-שטאנדעס אין פערבינדונג וואר. ביא דיעזעם ריכטער ווארדען אנגעבליך איינער הויז-דורכזוכונג מעהרערע בריעפע דעם סאלאוויעף פארגעפונדען. דאס מערקווירדיגסטע היעביי איזט, דאס דיעזער איך מיטגליעד יענעם געריכטעס וואר, וועלכעס דען פערברעכער צום טאדע פערארטהיילטע. דיעזער ריכטער וואר דער ערסטע, דער פיר דען טאד סאלאוויעפס שטיממטע. ער גלייבטע וואהרשיינליך, דאס ווענן סאלאוויעף איינמאל טאדט איזט, זיין אייגענעס פערברעכען ניכט ענטדעקט ווערדען קאננע: דער מאנן האט זיך יעדאך געטיישט. ער ווירד נון וואהרשיינליך דעם סאלאוויעף אויף דען גאלגען פאלגען מיססען!

* (אמטליכער זאאטען-בעריכט.) וויא בעקאננט, זאממעלט דיא רעגיערונג אמטליכע בעריכטע איבער דען שטאנד דער זאאטען אים גאנצען לאנדע, דאמיט מאן וויססע, אב מאן איינע גוטע ערנטע האפפען קאנן. אים דען אמטליכען בעריכטען איבער דען זאאטען-שטאנד, דיא פאם

זעלבען צוריקצוקאממען אדער בייא דענזעלבען צו פערוויילען. ווער זינד מיינע הויפט-אנקלאגע-צייגען? — איין פערברעכער, דער בערייטס צום טאדע פעראורטהיילט ווארדע — אונד איין בעטאפפענעס, אונצורעכנונגס-פעהיגעס אלטעס וויב! נאך דעם 65טען פאראגראפען אונזערעס געזעטצעס דירפען זאלכע לייטע אלס צייגען גאר ניכט צוגעלאססען ווערדען. — אונד זיא, מיינע העררען, וואללען אויף איינען נעבען-אומשטאנדען איינען בעוויז פיר מיינע שולד אבלייטען? אין דער רעכטס-וויססענשאפט זינד אללע אויס דען נעבען-אומשטענדען אבגעלייטעטען בעוויזע נור וואהרשיינליכקייטען. — ערינגערן זיא זיך דעם פאללעס דער ברידער אבולאנד? בידע ווארדען פעראורטהיילט וועגען איינעס אויס נעבען-אומשטענדען אבגעלייטעטען בעוויזעס היניכטליך דעם פערשווינדענס איינעס מאננעס. איינינע יאהרע נאך איהרער הינריכטונג קעהרטע דער פערשוואונדענע צוריק. — דער אללערשרעקליכסטע מארד אויף דער וועלט איזט דער יוסטיץ-מארד!" (דיא אן איינעם אונשולדיגען פאללצאגענע מארדעס-שטראפע הייסט „יוסטיץ-מארד", וייל דאס געריכט וועלכעס דען אונגערעכטען מארד אן איינעם אונשולדיגען פאללפיהרט.)

„אונד נון, מיינע העררען! נאכדעם איך פערזוכט האבע, צו בעווייזען: 1) דאס דיא גאנצע בעשולדיגונג מיט מיינער גאנצען לעבענסווייזע ניכט איבעראיינשטיממט, — 2) דאס איין פערשוואונדענער ניכט אימער פיר טאדט געהאלטען ווערדען קאנן, — 3) דאס אין דער ראבערטס-האהלע דאס אויפפינדען פאן מענשליכען געביינען קיינע זעלטענהייט איזט, 4) דאס דער ברוך אם שעדעל אויס פיעלען אנדערען אומשטענדען ענטשטעהען קאננע, — 5) דאס דיעזעס שקעלעט גאר איין ווייבליכעס זייא, — 6) דאס דיעזע ציינען-אויסזאגען אונגילטיג זינד — אונד 7) דאס דער אויס נעבען-אומשטענדען אבגעלייטעטע בעוויז נור איינע געריינגע וואהרשיינליכקייט האט: — וואס קאנן נון הערויס געפאלגערט ווערדען? — דאס דיא העררען ריכטער קיינע אנהאלטס-פונקטע האבען, מיך צו פעראורטהיילען. — איך מיינערזייטס בין אויף יעדעס שיקזאל געפאסט, אונד פערטרויע אויף איהרע גערעכטיגקייט אונד מענשליכקייט. . ."

פראנק קאננטע נון ניכט וויטער שפרעכען —, ער שוויעג — פראסטערס ביינאהע אללע צוהארער נאך מעהרערעס פאן איהם הארען וואללטען. וואר מאן דאך נייגיריג צו וויססען, אין וועלכעם פערהעלטניססע ער צו לאצארוס געשטאנדען, אונד וואס פיר צוזאממענהאנג צווישען דעם פערשווינדען פאן לאצארוס אונד דעם מארדע דעם יודען-מעדכענס וואר! — דער געהיימניספאללע געלעהרטע פערלענגטע זיך דיעסמאל נור אויף געלעהרטע גרינדע-בעווייזע אונד ליעס דיא געפיהלס-זאכע גאנץ אויסער אכט. ער בעשרענקטע זיך וויקליך נור אויף דיא ווידערלעגונג דער פאם שטאאטס-אנוואלט אויפגעשטעללטען אנקלאגע-פונקטע — אונד דאך העטטע מאן פאן איהם עטוואס מעהר ערווארטעט! —

דער איינדרוק, דען דיעזע רעדע צוריקגעלאססען, וואר נעמליך איין פיינליכער. דיא רעדע וואר פיעל — אונד דאך וועניג. — פיר דען גוטען אלטען לייטמאנן וואר זיא צו וועניג. דיעזער האטטע איינע ווערמערע, ערנסטערע, געפיהלפאללערע, ווענן אויך פיעללייכט וועניגער שארפזיננינע אונד קינסטליכע פערטהיידיגונג ערווארטעט. אויך ער ערווארטעטע, דאס פראנק עטוואס איבער לאצארוס אויסזאגען ווערדע. בייא יעדעם וואָרטע וועהרענד דער פערטהיידיגונגס-רעדע פראנקס האטטע ער ביינאהע אטהעמלאז געווארטעט, אין דער האפפנונג, דער נעכסטע זאטץ דער רעדע ווערדע מיט איינער דראמאטישען ערקלערונג בעגיננען —, אלס אבער פראנק געשוויעגען, וואר איין שווערער, איינע ניעדערגעשלאגענהייט, איין געפיהל געטוישטער האפפנונג אין זיינעם געמיטהע צוריקגעבליעבען. פראנק זאגטע ניכט אויסדריקליך, דאס ער ניכט געמארדעט — זאנדערן דאס ער קיין פערברעכען בעגאנגען האט! — וויא לייכט קאננטע דאס זא געדייטעט ווערדע, דאס ער וואהל געמארדעט, נור דאס ער דיעזען מארד פיר קיין פערברעכען האלטע!

פיר לעא וואר דיעזע רעדע צו פיעל, דא זיא איהם צו פיעל צו דענקען געגעבען, דאס פראנק פיעללייכט דאך אונשולדיג זיין קאננטע. ער בערייטעטע יא שאן לענגסט זיינע טהאט, דאס ער דען פראנק פערהאפטען ליעס. האפפטע אבער נאך אימער, דאס פראנק בייא דער געריכטס-פערהאנדלונג זיינע שולד איינגעשטעהען מיססען ווירדע — אונד נון וואר יעטצט לעא גאנץ אין פערצווייפלונג: ער פירכטעטע, דאס פראנק דעננאך אונשולדיג זיין פעראורטהיילט ווירד — אונד דאס דאהער נור ער (נעמליך לעא) דיעזען יוסטיץ-מארד פעראנלאסט האבען קאננטע.

אונד מאטהילדע? — גראססער גאטט, וויא האפפנונגספאלל איזט דאס הערץ איינעס ווייבעס, ווענן עס זיך אום דיא אונשולד דעס געליעבטען מאננעס האנדעלט! — דיא אונגליקליכע האפפטע, דיא ריכטער ווערדען זיך דיעזעם ערהאבענען מאננע צו פיססען ווערפען, איהן אום פערצייהונג ביטטען, אונד אויגענבליקליך פרייַלאססען.

(פארטזעטצונג פאלגט.)

פּערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (דער געזונדהייטס-צושטאנד אנדראשי'ס.) וויר האבען בערייטס מיטגעטהיילט, דאס גראף אנדראשי זייט איניגער צייט ליידענד איזט. דיא פּאָליטישען געגנער דעם העררן גראַפען פרייען זיך איבער דיעזע נאכריכט, דא זיא עס גערנע זעהען ווירדען, ווענן דערזעלבע פאָן זיינעם פּאָסטען אלס מיניסטער דעם איסערן צוריקטריטע. דיעזע האָפפנונג דירפטע איינדעם קוים אין ערפיללונג געהען, דא דיא קראנקהייט דעם גראַפען אנדראשי ניכט זאָ ערנסט איזט, אלס זיינע געגנער אויסצושפּרענגען זוכטען. איין פּראגער בלאטט בעריכטעט היעריבער פאָלגענדעס: „שאָן זייט וואָכען ליטט דער מיניסטער דעם איסערן אן „שניפּפען". יעדער אנדערע מענש מאכט עס מיט איינעם „שניפּפען" קורץ אונד שארף; ער טרינקט איינען שטארקען טהעע, לעגט זיך אינס בעטט אונד זוכט „אין שוויס" צו קאָממען. דאמיט איזט דער „שניפּפען" געוואָהנליך אבגעטהאַן. אלליין גראף אנדראשי לעגטע זיך ניכט אינ'ס בעטט. זאָנדערן וואַרף זיך איפּ'ס פּפערד אונד ריטט איינינע שטונדען אים פרייען אין איינער רעכט קיהלען אונד רעגנערישען וויטטערונג. ער קעהרטע גאנץ דורכנאסט צוריק. עס וואר עבען דיא צייט צו שפּייזען. אים זיינע פאַמיליע ניכט ווארטען צו לאססען, זעטצטע ער זיך זאָגלייך אן דען טיש. ערסט נאך דעם מאהלע לעגטע גראף אנדראשי דיא נאססען קליידער אב אונד זעטצטע זיך צור ארבייט. יעטצט עמפּפאַנד ער פּלאָטצליך איין פּראָסטעלן אונד אונוואָהלזיין. עס ווארדע איין ארצט געהאָלט. דיעזער בעפאהל, דאס דער העררר גראף אים בעטטע בלייבע. אבער גראף אנדראשי איזט דער מאנן ניכט, דער זיך גערנע אינ'ס בעטט פערקריעכט. קוים דאס דיא וויטטערונג עטוואס פריינדליכער ווארדע, בעפאנד זיך דער מיניסטער דעם איסערן ווידער אים פרייען. ניערדינגס עמפּפאַנד דערזעלבע איין פּראָסטעלן, אבער אין פיעל העפטיגערעם גראדע אלס פריהער. דיא שנעלל הערבייגערופענען ארצטע שפּראַכען זיך דאהין אוס, דאס דער גראף אן איינער „ענטצינדונג דעם ריפּפּען-פעלל'ס אונד דעם לינקען לונגענפליגעלס" ליידע. זאָ היטעט נון גראף אנדראשי ווירקליך דאס בעטט אָדער ליעגט אויף איינעם קאנאפּע. דאָך איזט זיינע קראנקהייט דורכאוס ניכט געפעהרליך. ער ליעזט אונאויפהאָרליך דיא איינלויפענדען דעפּעשען אונד בעריכטע דער געזאנדטען אונד רייכט דאביי רעכט געמיטהליך זיינע ציגארע. — טעגליך ערקונדיגען זיך דער קאיזער אונד דיא קאיזערין אים דאס בעפינדען דעם העררן גראַפען, צו דעם זיא אויך איהרען אייגענען לייבארצט געזאנדט האבען. — אינדעם פיהלט זיך דער העררר גראף דורכאוס ניכט אלס ווירקליך קראנק. דא דערזעלבע מיט גוטעם אפּפּעטיט איססט אונד רעכט רוהיג שלאָפט. ער לאכט דאריבער הערצליך, ווענן ער אין דען צייטונגען ליעזט, דאס מאנכע שאָן יעטצט אויף זיינען ריקטריטט פאָם אמטע האָפּפען." — איינע וויענער דעפּעשע פאָם 16-טען דיעזעס מעלדעט: „דיא בעססערונג אים בעפינדען דעם גראַפען אנדראשי האלט אן. דיא ארצטע האבען דעמזעלבען יעדאָך גראָסע שאָנונג עמפּפאָהלען. ער דארף ניכט ארבייטען. איבערדיעס האבען עס איהם דיא ארצטע צור פפליכט געמאכט, זאָ וועניג אלס מאָגליך צו שפּרעכען. איבריגענס לאססען דיא ארצטע איינען גינסטיגען פערלויף דער קראנקהייט האָפּפען." — (דיעזער צווייטע בעריכט לויטעט אממעהרין ניכט זאָ גינסטיג אלס דער ערסטע. וויא מאן זיעהט, מאַכטען דיא געגנער אנדראשי'ס דעססען קראנקהייט אלס איינע „געפעהרליכע" ערשיינען לאססען, וועהרענד זיינע פריינדע דען ערנסט דיעזער קראנקהייט איבערהויפּט אבשטרייטען. דיא וואהרהייט דירפטע אלזאָ אין דער מיטטע ליעגען. גראף אנדראשי איזט וואָהל ניכט געפעהרליך, דאָך אבער רעכט ערנסט ערקראנקט. האָפּפענטליך ווירד באלד איינע גינסטיגע ווענדונג איינטרעטען!) — איינע הייטיגע דעפּעשע מעלדעט: דעם גראַפען אנדראשי איזט בעדייטענד בעססער. דער קאיזער אונד דיא קאיזערין איבערראשטען געסטערן דען גראַפען אנדראשי מיט איינעם בעזוכע.

* (דער אויפשטאנד אין אלגיער.) איבער וועלכען וויר אין יינגסטער נוממער בעריכטעט האבען, נימט איינע ערנסטע געשטאלט אן. איינע אויס פאריז היטע איינגעטראָפפענע דעפּעשע מעלדעט היעריבער: „דיעזער טאגע וואגטען דיא אויפשטענדישען איינען אָפּפענען אנגריפף אונד פערזוכטען איינען איבערפאלל געגען דיא פראנצאָזישען סאָלדאטען. דאָך מיסלאנג דען אויפשטענדישען דיעזער האנדשטרייך, דא זיא פאָן איינער יענער אבטהיילונג צוריקגעוואָרפען ווארדען אונד דאביי 50 ביז 60 טאָדטע אויף דעם פלאטצע ליעסען. דיא פראנצאָזען האטטען נור איינינע פערוואונדעטע. איינע ארמעע-אבטהיילונג פאָן 2500 מאנן האט נונמעהר דיא וויזונג ערהאלטען, אינ'ס אינגערע דעם לאנדעס איינצודרינגען, וואָ דיא אויפשטענדישען זיך בעפינדען. דיא אונטערדריקונג דעם אויפשטאנדעס איזט אינדעס מיט פיעלען שוויעריגקייטען פערבונדען. וועהרענד דיא אויפשטענדישען אן איינעם פונקטע בעזיעגט אונד אויסאיינאנדער געשפּרענגט ווערדען, טויכען זיא אן איינעם אנדערן פונקטע פּלאָטצליך ווידער אויף אונד צוואר אין נאָך גראָסערער אנצאהל אלס פריהער! — איינע הייטיגע דעפּעשע מעלדעט: אם 16-טען יוני האבען 600 רעוואָלוציאָנערע אין אלגיער דען קאמפּף געגען דיא דאָרטיגען פראנצאָזען אויפגענאָממען; זיא ווארדען אבער פאָן דען פראנצאָזען בעזיעגט. — דיא רעוואָלוציאָנערען וואָללען זיך שאָן אונטערווערפען.

* (פערפאָלגונג דער יודען אין בולגאריען.) דער „נייען פרייען פּרעססע" ווירד אויס ווידין (נאָרד-בולגאריען) פאָלגענדעס בעריכטעט: פאָריגען פרייטאג נאכטס ליעס דער גובערנער דעם פאָרשטעהער דער היעזיגען יידישען געמיינדע זאָגען, דאס ער אללע יידישען יונגען לייטע, דיא אינטערטהאנען פרעמדער שטאאטען זינד אונד דאס 20-טע לעבענס-יאהר בערייטס ערריכט האבען, זאָגלייך אין זיינע וואָהנונג ברינגע. דא עס יעדאָך שאָן שפּעט וואר, ליעס דער פאָרשטעהער דען גובערנער ערזוכען, ביז מאָרגען צו ווארטען. יעטצט ווירדע עס נעמליך שוויער פאללען, אללע יונגען לייטע אויפצוזוכען; מאָרגען ווערדען זיא אבער אללע ביים זאממסטאג-גאָטטעס-דיענסטע זיין. פאָן וואָ אים ער זעלבע אינסגעזאממט דעם העררן גובערנער צופיהרען ווערדע. געגען דיעזען פאָרשלאג ווארדע זייטענס דעם גובערנערס קיינע איינווענדונג ערהאָבען. טראָטצדעם אומרינגטען זאממסטאג פריה, אלס דער גאָטטעס-דיענסט עבען בעגאנן, צאהלרייכע סאָלדאטען אונד פּאָליציי-לייטע צו פפערדע אונד צו פוס דיא סינאגאָגע. מעהרערע דערזעלבען דראנגען נון וועהרענד דעם גאָטטעס-דיענסטעס אין דיא סינאגאָגע אונד שליגען אויף דיא בעטענדען מיט איהרען געוועהרען לאָז. אלטע לייטע, דיא זיך אים געבעטע ניכט שטאָרען לאססען וואָללטען, ווארדען אן דען באָרטען געצופּפט. דיעניגען, וועלכע דיא סינאגאָגע פערלאססען וואָללטען, אים דען מיסהאנדלונגען זיך צו ענטציעהען, ווארדען מיט ראָהער פויסט צוריקגעשטאָסען. דיא יונגען לייטע, דיא מאן אייגענטליך זוכטע, וואָרען אללע אין דער סינאגאָגע פערזאממעלט, דיא גלייך נאך דעם גאָטטעס-דיענסטע פרייוויללינ צום גובערנער זיך בעגעבען העטטען. טראָטצדעם ווארדען דיעזעלבען ביי דען אהרען אונד הארען פאָרטגעצאָגען אונד דורך ריפּפּענשטאָסע צום שנעללען פערלאססען דער סינאגאָגע גענאָטהיגט. אם שלעכטעסטען ערגינג עס היעביי דעם עסטערדייך-אונגארישען דאָלמעטש, דער יודע איזט אונד עבענפאללס אין דער סינאגאָגע אנוועזענד וואר. דיעזער ווארדע איפּ'ס הערצלאָזעסטע געפּריגעלט, וויל ער זיך יענער זיינער גלייבענסגענאָססען אנגענאָממען, דיא אייגענטליך עסטערדייך-אונגארישע אונטערטהאנען זינד. אלס דיא יונגען לייטע אינ'ס שטאדטהויז געצערדט ווארדען, שטיעס מאן זיא, גלייך פערברעכערן, אין איין פינסטערעס, פייכטעס לאָך. ניעמאנד ווירד צו דענזעלבען צוגע-

פאָלליעטאָן.

דער געהיימניס-פאַללע.

(43-סטע פאָרטזעטצונג.)

„ערסט פאָר 15 יאהרען (שפּראך פראנק ווייטער) פערשוואנד אויס האמבורג דער בעריהמטע אדוואָקאט לאָטהאר, אונד קאם פאָר 4 יאהרען ווידער פאָן נעאפּעל נאך האמבורג צוריק. מאן וואָללטע שאָן איינען זיינער קאָללעגען, דען מאן מיט איהם פאָר זיינעם פערשווינדען צולעטצט געזעהען, פעראורטהיילען — אונד ווענן נון דיעזער ווירקליך פעראורטהיילט אונד הינגעריכטעט וואָרדען אונד דאנן ערסט דער ערמאָרדעט-געגלויבטע צוריקגעקאָממען וועהרע?"

„דיעזע געביינע היער וואורדען אין דער ראָבערטס-האָהלע אויפגעפונדען. — דאס איזט עבענזאָ וועניג וואונדער, אלס ווענן מאן אויף דעם פריעדהאָפע אונטער יעדעם לייכענשטיינע מענשען-קנאָכען אויפפינדען ווירדע. לעזען זיא, מיינע העררען, דיא געשיכטע דיעזער שטאדט אלטאָנא — אונד זיא ווערדען פינדען, דאס דיעזע ראָבערטס-האָהלע איינסט איין בעגרעבניס-אָרט דער לייכען וואר, וועלכע דאס מעער אונד דיא עלבע אויסגעוואָרפען. — האבען דענן דאס דיא העררען פערגעססען? אָדער וואָללען דיעס איינינע אבזיכטליך פערגעססען מאכען לאססען, דאמיט דיא אויפפינדונג דיעזער געביינע אין דער ראָבערטס-האָהלע מעהר אויפפאללענדער זיין זאָלל."

„דיא העררען בעריפען זיך אויף דען געבראָכענען שעדעל, וואס מיט דער אויסזאגע הוזמאנן'ס איבעראיינשטימט. — קאנן ניכט יעמאנד איינענד אויף איינעם שיפפע דורך איינען דעראָרטיגען שעדעל-ברוך פעראונגליקט וואָרדען זיין? בעקאננטליך פפלעגט אויך דער זאָגענאננטע „באהר-פישי" אים מעערע דעראָרטיגע לאָבער ווינער בייסע ביצובריננגען — איינע דעראָרטיגע לייכע ווירדע פאָם מעערע הינויסגעשוועממט — אונד איזט דאנן אין דער האָהלע בעגראבען וואָרדען."

„איבערהויפּט קאנן איין שעדעל-ברוך אן איינעם מאָרדען-געריפּפע ניכט אימער אויך אלס מאָרדעס-אורזאכע אנגענאָממען ווערדען. אלס מאן פאָר 14 יאהרען דיא געביינע דעם פערשטאָרבענען פירסטען ווילליאם אויסגעגראבען, אום זיא אין דיא פּראכטפאָללע קאפעללע צו איבערפיהרען, דא פאנד מאן דאמאלס דיא שעדעל-קנאָכען עבענפאללס צערבראָכען, וויא דיעזע היער — אונד דענגאָך שטארב פירסט ווילליאם ניכט אין פאָלגע איינעס מאָרדעס. דיא קנאָכען האבען עבענזאָ איהרע שטרוקטור, וויא דיא קאלק-שטיינע, אונד קאָננען עבענזאָ צערפאללען אָדער לאָבער בילדען וויא דיעזע. —"

„אין דען לעטצטען קריעגען, וועלכע אין דיעזער געגענד מיט גראָסטער גרויזאמקייט אונד ווילדהייט געפיהרט וואורדען, האבען דיא פיינדע אין איהרער וואוטה זעלבסט דיא פריעדהאָפע אונד זאָגסטיגען בעגרעבניס-אָרטע צערשטאָרט אונד זאָגאר דיא געביינע דער טאָדטען זינד ניכט פערשאָנט געבליעבען; זאָללען נון יעטצט דיא זינדען דעם קריעגעס אן דען לעבענדען בעשטראַפט ווערדען? יעדער אָרט אין דער געגענד וואר דער פלאטץ דעם ווישהענדען קאמפּפעס, דער פלוכט אונד פערפאָלגונג. וואָ דיא געטאָדטעטען געפאללען וואָרען, דאָרט ווארדען זיא איינגעשארט. — וועלכער אָרט אויף דער ערדע איזט אים קריעגע קיין בעגרעבניס-פלאטץ? — עס ווערדען נאָך נאָר פיעלע געביינע אין דיעזער געגענד געפונדען ווערדען, אָהנע דאס מאן אורזאכע העטטע צו זאגען, עס זייען דיא געביינע פאָן זאָלכען, דיא אין פריעדענס-צייטען ערמאָרדעט וואורדען."

„מיינע העררען; עס וואָרען שאָן פיעלע פעללע, דאס פערזאָנען פערשוואונדען, אונד אלס זיא נאך פיעלען יאהרען צוריקגעקאָממען זינד, קאָננטע מאן זיא ניכט מעהר ערקעננען. יא, דיעזע פערשוואונדענען האטטען פיעל מיהע, אום נאכצוווייזען, דאס זיא דיעזעלבען וועהרען, וועלכע פערשוואונדען זינד. ווענן מאן נון דיא „אידענטיטעט" לעבענדער פערזאָנען זאָ שווער נאכוויזען קאנן, וויא וויל מאן דיעזעלבע אן מאָרדען-געריפּפען נאכוויזען? — וויא אויס דען אקטען-שטיקען פערלויגען ווארדע, האט מאן ערסט אונלענגסט ביי דער ריקקעהר פאָם לייכען-בעגענגניססע דער מאכטער הוזמאנג'ס איין שקעלעט געפונדען, דאס מאן עבענפאללס פיר דיא געביינע דעם ערמאָרדעטען לאצארוס געהאלטען (זיעהע 32-סטע פאָרטזעטצונג). — דער העררר געריכטס-ארצט מאָגע זיך דאס בעקען פאָן דיעזעם מאָרדען-געריפּפע בעססער אנזעהען. („בעקען" הייסט מאן דען הינטערן טהייל דעם קנאָכען-געריפּפעס, וועלכעס אם אונטערלייבע איזט.) דיעזעס בעקען היער איזט קירצער אונד ווייטער אלס דאס מענגליכע בעקען. דאס מענגליכע בעקען איזט ענג אונד האָך. דאס ווייבליכע איזט וויט אונד קורץ, וויא דיעזעס היער. איך גלויבע אלזאָ, דאס דיעזעס היער נאָר איין ווייבליכעס שקעלעט איזט." —

„מיינע העררען! בעטראכטען זיא דען ווערטהע דיעזער צייגען-אויסזאגען. פריפען זיא דיא פאָן דען צייגען אנגעגעבענען אומשטענדע: וויא שוואך, וויא אונהאלטבאר זינד דיעזע! קוים האלטע איך עס דער מיהע ווערטה, אויף דיא-